

İÇTİHAT

Senelik abona (hariç) D. 4
« « (dahil) 500
6 Aylık « (dahil) 260

HAFTALIK FİKİR VE SAN'AT
MECMUASI

Tarihi tesis: 1904
24üncü sene. No. 278-2
18 Temmuz 1929

İFTİRA

«Anton Çehov»[*]tan

«Fethi İsmail Beyefendiye»

Kaligrafi muallimi Sergey Kapitonîç Ahineyef, kızı Natalyayı, tarih ve coğrafya muallimi İvan petroviç Boşadiui ile evlendiriyordu.

Düğün, eğlence yolunda gidiyordu. Salonda okuyor, dansediyor, eğleniyorlardı. Bir kulüpten getirdilen siyah fıraklı, lekeli beyaz yakalıklı garsonlar, kömür çarpmış gibi, bu odadan öbür odaya koşup duruyorlardı.

Gürültü patırtı, münakaşa, gırla gidiyordu. Riyaziye muallimi Tarantitof, Fransız Padekua ilmektepe müfettişi Yegor Benediktîç, Mazda, yanyana koltuğa oturmuş, birbirlerinin sözlerini kesrek ölmeden diridiri gömülen bazı adamların vakalarını büyük bir hararetle misafirlere anlatıyorlar, spirtizm hakkındaki fikirlerini beyan ediyorlardı. Üçü de Spiritizme inanmamakla beraber dünyada insan aklının eremeyeceği birçok hadisatın da mecut olduğunu kabul ediyorlardı.

Diğer bir odada, edebiyat muallimi Dononski, nöbetçi bir neferin, başkalarına ne zamanlar ateş edebileceğini misafirlere anlatıyordu.

Siz de görüyorsunuz ki, müsahabelerin hepsi de korkunç olmakla berber oldukça cazip şeylerdi. İctimai mevkilerine binaen odaya giremeyen bir takım insanlar da bahçeye nazır pencere-lerden içeriye bakıyorlardı.

Tam gece yarısı ev sahibi Ahineyef, yemeklerin hazır olup olmadığını anlamak için mutbağa indi. Mutbak, zeminden tavana kadar kaz, ördek etleri ve diğer yemeklerin kokusundan hasıl olan bir dumanla dolmuştu. Meze ve

içki, iki tane masa bedii bir surette hazırlanmıştı.

Kırmızı yanaklı, göbekli ahçı Marfa, bu masaların etrafında pervane gibi dönüyordu.

Ahineyef ellerini oğuşturarak ve dudaklarını yalayarak :

— Göster bakayım, anacağımı; mersin balığı nasıl olmuş? dedi. Aman, bu ne koku, bu ne rayıha! adeta bütün mutbağı yiyeceğim geliyor. Hadi, göster bakayım mersini!

Marfa, iskemlelerden birine yaklaştı ve ihtimamla yağlı bir gazete yaprağını kaldırdı. büyük bir tabak içine uzatılmış, üzeri „Kepe“ ler, zeytinler ve havuçlarla beneklenmiş büyük bir körfez mersini... Ahineyef balığı görünce içini çekti. Yüzü sevincinden parladı, gözleri döndü. Üzerine eğildi ve dudakları ile yağsız bir araba tekerleğinin sesini çıkardı. Biraz seyrettikten sonra neşesinden parmaklarını şıkırdarak bir defa daha ağzını şapırdattı.

— Ba! Ne hararetle bir buse sesi... Marfuşka orada öyle kiminle öpüşüyorsun? — diye yandaki odadan bir ses işitildi ve hemen kapının arkasından muallim muavini Vankinin matruş başı göründü. — Kiminle öpüşüyordun öyle? Ya - a - a... Ne âlâ! Sergey Kapitonîçle değil mi? Doğrusu buna diyecek yok!

Ahineyef mahcubiyetle:

Hayır, ben kimséyle öpüşmedim; onu sana kim söyledi, budala? Bunu ben... Şey için ağzımı şapırdattım... Balığı gördüm de.. Neş'em-den...

— Sen onu benim külâhıma anlat!

Vankinin başı geniş bir tebessümle gülerek kapının arkasında kayboldu. Ahineyefin yüzü kızardı.

„Hay şeytan hay! Alçak, şimdi gidip boşbo-

[*] 1860 senesinde fakir bir köylü aileden dünyaya gelen Anton Çehov tahsilini tıp fakültesinde bitirdi. Küçük ve büyük hikâyelerle piyesler yazmıştır. Eserlerinde ince bir istihza ile cemiyeti tahlil süzgecinden geçirir. Kuvvetli görüş sahibi bir hikâyecidir, 1904 senesinde veremden ölmüştür. Külliyyatının 14 ciltlik mükemmel bir tabı mevcuttur.

ğazlık yapar. Hayvan, beni bütün şchir halkına rezil eder....

Ahineyef çekine çekine salona girdi ve yan gözüle Vankini araştırmaya başladı. Vankin, piyanonun yanında ayakta durarak lâubali bir surette eğilmiş müfettişin baldızına güle güle bir şeyler anlatıyordu.

Ahineyef:

— Muhakkak beni söylüyor; dedi evet, muhakkak beni söylüyor, patlıyası herif. Öteki de... ona inanıyor: gülüyor, aman Allahım. Hayır, ben bunu böyle bırakmam... Hayır...

Şimdi meseleyi hepsine ayrı ayrı anlatırım. herif boşboğazlığı ile kalır.

Ahineyef ensesini kaşıyarak aynı mahçubiyetle Padekuvaya yaklaştı. dedi ki:

— Demin yemeklere bakmak için mutbağa inmiştim. Sizin balığı çok sevdiğinizi bilirim, bunun için bir mersin balığı buldum ki efendim, nah iki metre: Heh-heh-heh ... Evet efendim ... az kalsın münasebet düşmüşken unuttuyordum... Demin mutbaktaki, bu mersin balığı üzerine küçük bir masal uyduruldu: Evet, demin mutbağa girdim, yemeklere bir bakayım dedim ... Mersinbalığını görünce neş'emden, heyecanımdan gayrı ihtiyari ağzımı şapırdattım Tam bu sırada şu budala Vankin içeri girdi ve dedi ki.. Hah-hah-hah... Dedi ki: A-a-a .. Siz burada öpüşüyor musunuz Hem kiminle biliyor musunuz? Ahçı Marfe ile. Aptal herif bakınız, neler de uyduruyor: İşim yok ta gidip kadından başka her şeye benzeyen ahçı kadınlara.. Halbuki o, .. öpüştünüz: diyor. Antika!

Yanlarına yaklaşan Trantolof:

— Antika da kim! diye sordu.

— İşte o. Vankin. Mutbağa girmiştim...

Vankin meselesini bir daha anlattı.

Antikanın yalanına bakın!— diyerek etrafına bakındı ve Mazdayı görünce ilâve etti:

— Marfa ile öpüşeceğime gider bir köpekle öpüşürüm.

— Hiç, efendim: Vankini konuşuyorduk. Antika mı antika! Mutbağa giriyor, Marfa ile beni yanyana görünce, haydi, diyor, bari bunlar için

Çıkmaz Aylar

Bahtım! bahtımı ne açıksın,
Hele çıkmaz aylar çıksın.

Bahtım, bahtım ne gözelsin,
Hele çıkmaz aylar gelsin,
Hele çıkmaz aylar gelsin.

Bana alaylar getirsin,
Sana saraylar getirsin.

Bahtım, bahtım ve beyazsın.
Çıkmaz ay, neye çıkmazsın?

Ahmet Kutsi

bir yalan uydurayım. „O ne öyle, diyor, öpüşüyor muydunuz?“ Galiba herifin içki başına vurmuş. Ben de ona dedim ki, Marfa ile öpüşeceğime gider bir hindi ile öpüşürüm. Sonra benim karım da var, budala herif, dedim. Sözde alay edecektim!

Bu sırada dindersleri hacası Ahineyefin yanına geldi.

— Kim o alay eden? diye sordu.

— Kim olacak, Vankin. Mutbaktaki idim. Mersinbalığına bakıyordum...

Yarım saat geçmeden misafirler içinde Mersinbalığı ile Vankin hikâyesini duymayan kalmamıştı.

Ahineyef ellerini uğuşturarak kendi kendine:

— Haydi bakalım kimleri kandırabilecek! dedi. Kimleri! O, daha ağzını açmadan herkes: „yeter artık, budala, uyudurduğun yeter. Biz! mes'elenin aslını biliyoruz!“ deyince herif şapa oturacak.

Ve Ahineyef bu cihetten o kadar mutmain oldu ki sevincinden dört kadeh fazla içti. Yemeği müteakip çiftleri odalarına kadar götürdü; sonra kendi odasına gitti ve masum bir bebek gibi tatlı bir uykuya daldı. Ertesi gün de mersinbalığı hikâyesini unuttu. Fakat, of! İnsanın dileği başka Allahın takdiri başkadır. Hain dil hainliğini çoktan yapmış ve Ahineyefin kurnazlıklarının hiç bir hükmü kalmamıştı! Tam bir

hafta sonra, salı günü üçüncü dersi müteakip Ahineyef muallim odasının ortasında durmuş, talebeden Visekin'in fenalığa müsait bir ruha malik olduğunu ileri sürüyordu. İşte bu sırada müdürleri içeri girdi ve Ahineyefi bir tarafa çekti.

— Bakınız, Kapitonîç, dedi. Affınızı rica ederim... Gerçi bunu söylemek benim vazifem değil, fakat gene de söylemek mecburiyetini hissediyorm... Her halde siz de biliyorsunuz... Ortada dolaşan fena bir rivayet var...

Bu rivayete göre siz ahçı kadınla beraber yaşıyormuşsunuz... Filvaki bana taallûku yok, lâkin ... Beraber yaşayınız, öpüşünüz. hasılı ne yaparsanız yapınız... Yalnız rica ederim, bu kadar şapıtlı olmasın! Rica ederim! Unutmayınız ki siz bir mürebbisiniz!

Zavallı Ahineyefin hayretten dili tutuldu, donakaldı. Bir sürü arı tarafından aynı zamanda sokulmuş, yahut başına kaynar su dökül-müşcesine evinin yolunu tuttu. Yolda vücuduna katran sürülmüş bir adam gibi, bütün şehir halkının kendisine baktığını zannediyordu... Evinde onu, yeni bir felâket daha bekliyordu.

Öğle yemeğinde karısı:

— Neden öyle somutuyorsun? diye çıkıştı. — Yoksa gene karasevdaya mı daldın? Marfacığını mı özledin? Yaptığın rezaletlerin hepsini biliyorum! Allah razı olsun ki dünyada iyi adamlar varmış ta gözlerimi açtılar! Ah-h-h... Seni yamyam seni: diyerek yüzüne bir tokat ta aşketti.

Zavallı adam, sofradan kalktı, bastığı yeri bile görmiyerek, paltosuz, şapkasız Vankinin evine yollandı. Vankin evinde idi.

— Seni alçak, seni! — dedi. — Niçin beni bütün âlemin karşısında çamurlara yuvladın? Niçin bana iftira ettin, niçin?

Ne iftirası canım? Neler de uyduruyorsunuz?

— Ya sen söylemedin de benim Marfe ile

SON TÜRKÜM

Tavanda mihli çatlak,
Gözün bir siyah budak..
O kadar yalnızım ki,
Bir ben, bir de gölgem var.

Kıvrılma, içerimde,
Gezme boş gözlerimde!..
O kadar yalnızım ki
Bir ben birde gölgem var..

Geceler bahtım diye
Alnıma bunu yazmış;
Son Türküm ol, uzaklaş.
Gölgen boyunca yürü!

Sessiz adımlarla kaç,
Adımlar sihirlazmış;
Son türküm ol, uzaklaş,
Gölgen boyunca yürü.

İlhami Bekir

öpüştüğümü herkese kim söyledi? Şimdi de inkâr ediyorsun ha? Haydut!

Vankin, gözlerini sık sık kırparak yıpranmış yüzünün bütün etleri titreyerek nazarlarını "Mukaddes Tasvir,,e dikti ve:

— Allah belâ mı versin! İki gözüm kör olsun, eğer senin hakkında başkalarına bir kelime bile söyledi isem; dedi.

Vankinin samimiyetinden artık şüphe edilemezdi. Belli ki bu iftirayı o yapamamıştı.

..Fakat bunu kim yapmıştı, kim?....,

Ahineyef düşündü, düşündü, bütün tanıdıklarını birer birer hafızasından geçirdi ve göğsüne vurarak:

— Bunu kim yaptı dedi.

Biz de okuyucularımıza soralım:

Evet, bunu kim yaptı?...

A.GAFFAR